

**ҚР ДЕНСАУЛЫҚ САҚТАУ
МИНИСТРЛІГІ**

**«Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік
фармацевтика академиясы»**

**МИНИСТЕРСТВО
ЗДРАВООХРАНЕНИЯ РК**

**«Южно-Казахстанская государственная
фармацевтическая академия»**

**Әлеуметтік-гуманитарлық пәндер
кафедрасы**

МӨЖ

**Тақырыбы: Педагогикалық зерттеулердің
әдіснамалық аппараты**

**Қабылдаған: Джунусбаева А.М.
Орындаған Батырбекова А.М.
Факультет: ҚДСМ
Курс: 1
Группа: 101**

Жоспары:

I. Кіріспе:

II. Негізгі бөлім:

Педагогикалық зерттеулер

*Педагогикалық зерттеулерді
ұйымдастыру*

Педагогикалық зерттеу әдіснамасы

III. Қорытынды:

IV. Пайдаланылған әдебиеттер:

I.Кіріспе

Ғылым дамуының басты шарты-жаңа деректермен үздіксіз толығып бару. Ал деректердің жинақталуы мен олардың түсініктемесі ғылыми негізделген зерттеу әдістеріне тәуелді келеді. Әдістер, өз кезегінде, ғылым аймағында әдіснама атауын алған теориялық принциптердің бірлікті тобымен міндетті байланыста болады.

II. Негізгі бөлім

- Қазіргі заман ғылымында әдіснама деп ғылыми-танымдық іс-әрекеттердің түзілу принциптері, формалары мен тәсілдері жөніндегі білімді айтамыз. Ғылым әдіснамасы зерттеу жүйесіндегі құрылымдық бірліктердің –нысаны, талдау пәні, зерттеу міндеттері, зерттеу құралдар тобы т.б. сипаттамасын береді. Сонымен бірге зерттеу міндеттерінің шешімін табу процесіндегі әрекеттер бірізділігін белгілейді.

Әдіснамалық білім екі түрде жүзеге асырылады:

- Дескриптивтік
- Прескриптивтік

Дескриптивтік әдіснама

- Дескриптивтік әдіснама – ғылыми білімдердің құрылымы мен ғылыми таным заңдылықтары жөніндегі білім ретінде зерттеу процесіне бағыт-бағдар береді, ал прескриптивтік әдіснама – зерттеу іс-әрекеттерін реттеп барудың жол жобасын белгілеп, көрсетеді. Дәстүрлі әдіснамалық талдауда ғылыми іс-әрекеттерді жүзеге асыру тиімділігімен танылған ұсыныстары және ережелеріне байланысты құрастыру міндеттері басымдау болса, ал дескриптивті талдауда ғылыми таным процесінде іске асырылған зерттеу әрекеттерін қайталап баяндау, түсіндіру қызметтері атқарылады.

-
- Әдіснамалық білімдер тобы төрт деңгейлі келеді:
    - Филосо-фиялық
    - Нақты ғылым-дық
    - Техно-логия-лық
    - Жалпы білімдік

- 1) Әдіснаманың ең жоғары **философиялық деңгейі** танымның жалпы принциптері мен бүкіл ғылымның категориялар құрылымын негіздейді.
- 2) Екінші – **жалпы ғылымдық** – әдіснама деңгейінде ғылымдардың баршасында не көпшілігінде қолданылуы мүмкін теориялық тұжырымдарды белгілейді.

- 3) Үшінші деңгей – **НАҚТЫ ҒЫЛЫМ** әдіснамасы қандай да нақты ғылыми пән аймағында қолданылатын зерттеу әдістері мен принциптерінің жиынтығын құрайды.
- 4) Төртінші деңгей – **ТЕХНОЛОГИЯЛЫҚ** әдіснама – зерттеу әдістері мен техникасын белгілеп, деректі эмпирикалық материалдарды жинақтап, алғашқы өңдеуден өткізіп, кейін оларды ғылыми білімдер өрісіне қосу қызметтерінен хабар береді.

Педагогикалық зерттеулерді ұйымдастыру

Педагогика саласындағы зерттеулер – бұл білім заңдылықтары, оның құрылымы мен механизмдері, мазмұны, принциптері мен технологиясы жөніндегі жаңа мәліметтерді алуға бағытталған ғылыми ізденіс процесі және оның нәтижесі. Педагогикалық зерттеулердің міндеті- деректер мен құбылыстарды түсіндіру және оларды алдын ала болжастыру.

Педагогикалық зерттеулер бағытталу түрғысынан 3 топқа

бөлінеді:

Іргелі

- Іргелі зерттеулер нәтижесінде педагогиканың теориялық және практикалық жетістіктерін қорытушы жалпы тұжырымдамалар алынады немесе болжам жобалаумен педагогикалық жүйелерді дамытудың моделдері ұсынылады.

Қолданбалы

- Бұл педагогикалық процестің кейбір тараптарын тереңдей тануға, алуан қырлы педагогикалық қызметтің заңдылықтарын ашуға бағдарланған істер.

Болжам-жобалау

- Бұрыннан белгілі теориялық көзқарастарға негізделген нақты ғылыми-практикалық ұсыныстар дұрыстығын дәлелдеп, оларды практикалық айналымға қосу бағытында істелетін

- Қалаған педагогикалық зерттеу көпшілік қабылдаған әдіснамалық типтерге орай жүргізіледі. Педагогикада олардың қатарына – зерттелуге тиіс проблема, тақырып, нысан және оның дені (предмет), мақсат, міндеттер мен болжамдар, қорғалуы тиіс идеялар – кіреді. Педагогикалық зерттеулер сапасын танытушы негізгі көрсеткіштер: зерттеу көкейкестілігі, жаңалығы, теориялық және практикалық маңыздылығы.

Педагогикалық зерттеу әдістері:

- Педагогикалық тәжірибені зерттеу әдістері
- Теориялық зерттеу әдістері
- Математикалық әдістер

Педагогикалық тәжірибені зерттеу әдістері

- Педагогикалық тәжірибені зерттеу әдістері – білім беру процесін ұйымдастырудың көз алдымызда қалыптасқан тәжірибесін зерттеудің жолдары. Зерттеуге озат тәжірибе, яғни танымал мұғалімдер мен қатардағы тәлімгерлер қызметтері бірдей алынады. Педагогикалық тәжірибені зерттеу барысында келесідей әдістер қолданылады: бақылау, әңгімелесу, интервью, анкеттеу, оқушылардың жазба, графикалық және шығарма жұмыстарын көзден өткеру, педагогикалық құжаттармен танысу.

Теориялық талдау

- Теориялық талдау – педагогикалық құбылыстың кей тараптарын, белгілерін, ерекшеліктері мен қасиеттерін біліп, қарастыру үшін қажет. Жеке деректерді талдаумен оларды жүйелі топтарға біріктіреміз, әрбіріндегі жалпылық пен даралықты ескере отырып, ортақ принциптер мен ұстамдарға келеміз. Талдауды біріктіру (синтез) процесімен қатар жүргізе отырып, зерттеудегі педагогикалық құбылыстың мән-жайына енеміз.

Теориялық әдіс көптеген әдебиеттермен таныс болуды талап етеді:

- - жалпы адамтану, соның ішінде педагогика классиктерінің еңбектері;
- - жалпы және арнайы педагогикалық әдебиеттер;
- - тарихи-педагогикалық ресми деректер мен құжаттар;
- - педагогикалық мерзімді басылымдар ;
- - мектеп, тәрбие, мұғалім жөніндегі көркем шығармалар;
- - педагогикалық анықтама құралдары;
- - педагогика және онымен сыбайлас пәндер бойынша оқулықтар мен – әдістемелік қолданбалар.

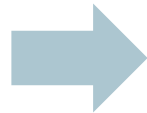

Математикалық әдістер

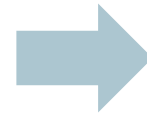
- Педагогикадағы математикалық және статистикалық әдістер сауалнама, эксперимент жолымен алынған деректемелерді өңдеу үшін, сондай-ақ зерттеліп жатқан құбылыстар арасындағы сандық тәуелділіктерді анықтау мақсатында қолданылып, эксперимент нәтижесін бағалауға, қортындылар сенімділігін арттыруға, теориялық тұжырымдарды негіздеуге жәрдемдеседі.

Педагогикада ең көп қолданылатын математикалық зерттеу әдістері:

Тіркеу
(регистрация)

Тәртіпке келтіру
(ранжирование)

Өлшемге түсіру
(декодирование)

Қорытынды:

- Педагогика ғылымында жас зерттеушілердің араласуын күтіп жатқан, әлі анықталмай елеусіз болған құбылыстар байланысы мен тәуелділіктері ұланғайыр, тың халінде. Педагогиканың жемісті дами түсуінің басты шарты – ғалымдар мен педагог-практиктердің бірлікті іс-әрекеті. Егер осы теориялық және тәжірибелік ізденістер аталған педагогикалық әдістер жүйесін жете білумен жүргізілетін болса ғана, педагогтың өз тәжірибесі де, басқалардың да педагогикалық ұсыныстары мақсатты бағытта зерттеліп, талданады, соның нәтижесінде оқу-тәрбие ұйымдастыру жолындағы табыстары мен жаңалықтары ғылыми тұғырға орнығуы сөзсіз.

Пайдаланылған әдебиеттер:

- 1) Педагогика Ж.Б. Қоянбаев. Астана 1998. Р.М.
- 2) Педагогика Тілеуова С.С. Шымкент 2006 Әліпбек
- 3) Педагогика Ж. Әбиев С. Бабаев
- 4) Жалпы педагогика С.Б. Бабаев Ж.К.